

Oponentský posudek diplomové práce **Bc. Ondřeje Fúsika**:

Old English prose adjectives meaning „holy“: towards a characterization of a lexical field

Práce Ondřeje Fúsika si klade za cíl na korpusovém základě zmapovat morfoložické a sémantické charakteristiky staroanglických adjektiv náležejících do lexikálního pole SVATÝ.

V teoretické části práce autor krátce mapuje lexikální teorii a obecné morfosyntaktické rysy staroanglických adjektiv, následně za použití Staroanglického tezauru vybírá čtyři přídavná jména *halig*, *gebletsod*, *gesælig* a *gehalgod* k další analýze a dále je sémanticky a morfoložicky charakterizuje na základě excerptce z pěti zdrojů (*Oxford English Dictionary*, *Bosworth-Toller Anglo-saxon Dictionary*, *Staroanglické gramatiky* manželů Wrightových a A. Campbella, *Dictionary of Old English*).

Obecná hypotéza práce je, že se uvedená adjektiva budou navzájem odlišovat sémanticky i morfosyntakticky, specifičtější část hypotézy pak předpokládá sémantický rozdíl spočívající ve zdroji svatosti adjektiv modifikovaných pojmů.

V praktické části práce autor postupně vyhledává formy a kolokace čtyř zmíněných adjektiv a analyzuje jejich predikativní a atributivní výskyty (včetně postpozice) podle morfoložických kategorií sponového slovesa, možnosti jejich syntetického stupňování a modifikaci adverbium, přičemž komentuje lexikální pole kolokujících řídicích členů jednotlivých konstrukcí.

V závěru práce autor nejprve krátce shrnuje morfosyntaktické rozdíly mezi čtyřmi adjektivy a následně podává přehled lexikálních polí, s nimiž se analyzovaná přídavná jména polí. Na tomto základě dále popisuje jejich základní sémantické a charakteristiky.

Na práci oceňuji zejména průběžnou i závěrečnou sémantickou analýzu a její propojení s analýzou morfosyntaktickou. Považuji ji za hlavní výsledek práce, protože morfosyntaktická analýza samotná příliš inovativní není (nakonec o potvrzení autorovy obecné hypotézy je těžko od počátku pochybovat), a je škoda, že celá práce není více sémanticky orientovaná s důrazem na teologickou stránku věci, ve které se autor evidentně dobře orientuje. Na morfosyntaktické analýze je možno ocenit především nápaditou metodologií – tedy využití kolokačních nástrojů a značkování korpusu YCOE. Zároveň je třeba ocenit vysokou náročnost analýzy starého jazyka, obzvláště pak obtížnou sémantickou analýzu někdy zřejmě nesnadných úseků textu.

Po věcné stránce bych práci vytkl jistou nevyrovnanost – poměrně hodně místa je věnováno morfoložické charakteristice adjektiv na základě gramatik a DOE, přitom však jediný užitek z ní se zdá plynout při formulaci dotazu do korpusu. Dotaz by ale bylo lépe formulovat na základě konkrétních atestací v DOE (naopak se staroanglickými atestacemi v OED nelze pracovat jako s vyčerpávajícími, ani reprezentativními).¹ Podobně zbytečně také vypisuje např. kompletní paradigma adjektiva *halig* (s. 21), kompletní bibliografické údaje dvou zdrojů, které standardně uvádí v použité literatuře (s. 19), konkrétní dotazy do slovníku v použité literatuře, případně shodné nastavení parametrů hledání u všech adjektiv.

¹ Obecně je mi záhadou, proč autor nevyužívá DOE také pro sémantickou charakteristiku, neb se jedná o bezesporu základní zdroj.

Přítom v použité literatuře některé hojně citované publikace úplně chybí (Wright, Campbell), v případě morfologické analýzy zase obecně nepojednává rozdíl mezi staroanglickým adjektivem a participiem (řeší pouze odkazem na Duškovou, s. 29), který se partikulárně a možná trochu zbytečně řeší na několika jiných místech práce. Práce tak působí dojmem narychlo napsaného textu, který postrádá nutný nadhled.

Tento dojem je pak umocněn i formální úpravou práce, která je její zásadní slabinou. Jak již bylo zmíněno, v seznamu literatury chybí některé citované prameny, citace jsou nestandardně upraveny (až za tečkou na konci věty), některé věty či dokonce odstavce jsou nedokončeny (např. „... the Thesaurus of Old English (TOE) has been chosen as it is “ s. 31), ne všechny zkratky jsou vysvětleny (např. „SW“ – Swedish?, s. 25), jiné se vysvětlují opakovaně.

Největším problémem je ale jazyková stránka práce. Především (ale nejen) první tři kapitoly práce obsahují velké množství chyb (několik na stranu) – od překlepů přes tvaroslovné a skladebné chyby až po lexikální omyly a formulační neobratnosti (např. „It would be dearly interesting to discover the relation between the word *halig* and *gesælig* in term of other part which is as they both can express the quality given to objects, actions or place and time“, s. 25 nebo „As written in hypothesis (chapter 3), the method of analysis of the given words is conducted research in YCOE corpus.“, s. 32). Ty občas přecházejí až do obtížně srozumitelných konstrukcí (např. „For OED two entries are made.“, s. 25 nebo „This shortcut to the period three hundred years after OE shows us how the word evolves and that it has the tendency to go from “fortunate”to “holy” but it the meaning of the certain naivety as the source of ,‘not recognising sin’.“, s. 25) případně mají zřejmě opačný význam, než autor zamýšlel (např. „It must be stated that neither of the works does not work strictly with adjectives but both examine all word classes“, s. 17). Větší část chyb zejména v první třetině práce jsem značil do výtisku práce.

Při obhajobě by se autor mohl vyjádřit především k následujícím připomínkám:

- Proč více nepracoval s DOE (viz výše)?
- Na čem autor staví úvahu, že ve staroanglickém období lidé neoddělovali záležitosti světské a duchovní (s. 24)?
- Na s. 22 autor uvádí, že BT neobsahuje heslo *gebletsod* a užívá tedy hesla *bletsian*. Proč nevyužil heslo *gebletsian*?
- Jsou skutečně značky BE* uvedené na s. 36 značkami sponových sloves (jak se tamtéž uvádí)?
- Co se myslí poněkud nejasnou formulací na s. 42 „The frequency is chosen in such a way as to get the most frequent collocation of halig“?
- Na s. 59 autor uvádí, že „In its attributive meaning it has also the similar resultative meaning but it is very rare in the corpus which points to the fact that even in this, it is difficult to identify whether it can be an adjective or strictly past participle“. Nepomohly by k rozlišení velmi časté determinátory/zájmena?
- Proč u příkladů atributivního použití např. na s. 65 volí nekonsistentně min. frekvenci 2 (jinde 1)?
- Co autor míní výrokem „The broader context is not provided by the interface“ na s. 40?
- Bylo by možné k jinak velmi zajímavým grafům adjektiv a jejich kolokací (v příloze) přidat i frekvence (absolutní a procentuální) těchto kolokací?

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav anglického jazyka a didaktiky

Ač má práce bezesporu své kladné stránky, musím konstatovat, že její jazyková podoba neodpovídá úrovni absolventa magisterského studia oboru anglický jazyk a bylo by vhodné ji především po formální stránce přepracovat. Z tohoto důvodu ji k obhajobě doporučuji s klasifikací: neprospěl.

Místo, datum a podpis vedoucího/opponenta: *V Praze, 29.8.2017.*